

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

**ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ОХОРОНА ПРИРОДИ
ЯК ОСНОВА ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ**

30 жовтня 2024 року

**Біла Церква
2024**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Недашківський В.М., д-р с.-г. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Мельниченко О.М., д-р с.-г. наук.

Олешко В.П., канд. с.-г. наук.

Василенко О.І., д-р філософії.

Юрченко А.І., канд. с.-г. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Екологізація виробництва та охорона природи як основа збалансованого розвитку:
матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників. 30 жовтня 2024 р. м. Білоцерківський НАУ 53 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Отже, зариблення водойм рослинніми видами риб, такими як білий товстолобик, є ефективним методом біомеліорації, що дозволяє покращити якість води шляхом регуляції росту фітопланктону. На прикладі Кам'яногребельського водосховища продемонстровано позитивний вплив цієї методики: зменшилось цвітіння синьо-зелених водоростей, а загальний стан води покращився навіть за умов маловоддя. Таким чином, біомеліорація може стати важливим інструментом для забезпечення стабільної якості води в умовах, коли традиційні методи очищення води недоступні або недостатньо ефективні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ефективне очищення водойм від синьо-зелених водоростей. URL:<https://rovtrosi.gov.ua/efektivne--ochischennja--vodojm-vid-sinozelenih-vodorostej.html>
2. Доцільність зариблення водойм товстолобом. Київський рибоохоронний патруль. URL:https://kv.darg.gov.ua/_dociljnistj_zariblennja_0_0_0_2678_1.html
3. Шевченко П.Г., Пилипенко Ю.В. Спеціальна іхтіологія. 2018. 198 с.

УДК 639.2.052:504.064

МАНУЙЛОВ І.С., ЩУР В.І., ДЕМ'ЯНЧЕНКО О.В., магістранти

Науковий керівник – **ПРИСЯЖНЮК Н.М.,** канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

МОНІТОРИНГ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РИБОГОСПОДАРСЬКОГО ВИКОРИСТАННЯ ІХТІОФАУНИ БАСЕЙНУ РІЧКИ ДНІПРО

Основним фактором, що визначає умови формування іхтіоценозів річки Дніпро, є трансформація її річкового стоку в шість великих рівнинних водосховищ, яка відбувається на фоні значного антропогенного навантаження. Процеси формування іхтіофауни мають специфічний характер. Особливості басейну Дніпра, такі як інтенсивне рибпромислове використання, розвинена гідрографічна мережа, а також його розташування на високоурбанізованій території, суттєво впливають на динаміку та напрями сукцесійних процесів у водній екосистемі. Це, у свою чергу, позначається на кількісних та якісних показниках іхтіофауни.

Ключові слова: іхтіофауна, моніторинг, Дніпро, рибні ресурси, водна екосистема.

Рациональне використання рибних ресурсів залежить від глибокого знання стану популяцій риб [5], їх харчових взаємовідносин на кожному етапі експлуатації водойми, а також розуміння закономірностей змін цих параметрів [1, 2, 3, 4].

У цих умовах комплексні дослідження факторів [4], що обмежують процеси відтворення, формування і використання промислових запасів іхтіофауни з урахуванням життєвих циклів риб і особливостей їхніх харчових взаємин [1], набувають особливої актуальності як з теоретичної, так і з практичної точки зору.

Вилів риби здійснювався як на прибережних, так і відкритих ділянках Київського та Кременчуцького водосховища, включаючи пригирлові зони приток і заток. Для вилову молоді на прибережних мілководних ділянках використовували 50-метрову малькову волокушу (зі спеціальною сіткою з осередком 7 мм у крилах і матні) та частково тканку завдовжки 6 м, виготовлену з капронової сітки. На відкритих і глибоководних ділянках застосовували трал (довжина 21 м, висота 4 м, ширина розкриття 16 м, кінцевий осередок 7 мм). Тралові лови проводилися з судна, і кожен лов тривав 30 хвилин.

За весь період досліджень було здійснено 10 виловів за допомогою волокуші та 10 за допомогою трала. Це дозволило здійснити кількісний облік молоді риб. Весь зібраний матеріал обробляли у лабораторних умовах відповідно до загальноприйнятих методик.

Протягом 2023 – 2024 років нами було виявлено молодь риб (цьоголітки та дволітки) 33 видів, що належать до 8 родин. Серед них були такі родини:

1. Осетрові (*Acipenseridae*) – стерлядь (*Acipenser ruthenus* Linne);
2. Оселедцеві (*Clupeidae*) – тюлька чорноморська (*Clupeonella delicatula delicatula*);

3. Шукові (*Esocidae*) – щука звичайна (*Esox lucius L.*);
4. Коропові (*Cyprinidae*) – плітка (*Rutilus rutilus Linne*), ялець (*Leuciscus leuciscus Linne*), головень (*Leuciscus cephalus Linne*), в'язь (*Leuciscus idus Linne*), краснопірка (*Scardinius erythrophthalmus Linne*), білизна (*Aspius aspius Linne*), вівсянка (*Leucaspis delineatus Heckel*), лин (*Tinca tinca Linne*), підуст дніпровський (*Chondrostoma nasus nasus n. borysthenticum Berg*), пічкур (*Gobio gobio Linne*), верховодка (*Alburnus alburnus Linne*), густера (*Blicca bjoerkna Linne*), лящ (*Abramis brama Linne*), клепець (*Abramis sapa Pallas*), синець (*Abramis ballerus Linne*), рибець (*Vimba vimba vimba n. corinata Pallas*), чехоня (*Pelecus cultratus Linne*), гірчак (*Rhodeus sericeus amarus Bloch*), карась золотий (*Carassius carassius Linne*), сазан (*Cyprinus carpio Linne*);
5. В'юнові (*Cobitidae*) – голец звичайний (*Nemachilus barbatulus Linne*), щиповка (*Cobitis taenia Linne*), в'юн (*Misgurnus fossilis Linne*);
6. Сомові (*Siluridae*) – сом звичайний (*Silurus glanis Linne*);
7. Окуневі (*Percidae*) – судак (*Lucioperca lucioperca Linne*), окунь (*Perca fluviatilis Linne*), йорж (*Acerina cernua Linne*), носар (*Acerina acerina*);
8. Бичкові (*Gobiidae*) – бичок-бабка (*Neogobius fluviatilis Pallas*), бичок-цуцик (*Proterorhinus marmoratus Pallas*).

Аналіз свідчить, що видовий склад молоді риби є досить різноманітним, включаючи представників як лімнофільного, так і реофільного екологічних комплексів. До реофільного комплексу належать 9 видів риби, що становить 28,4 % від загальної кількості, серед яких стерлядь, підуст, головень, білизна, клепець, чехоня, рибець, носар та ялець. Решта видів належать до лімнофільного комплексу.

Серед молоді промислово цінних видів риби (лящ, сазан, судак, щука, в'язь, білизна, чехоня, синець) в уловах спостерігалось 46,5 % від загальної чисельності, молодь малоцінних видів (плітка, густера, краснопірка, ялець, окунь, йорж) складала 37,5 %, а частка смітної риби (вівсянка, гірчак, щиповка, голец та інші) становила 19,3 %. При цьому молодь більшості промислових видів риби зустрічалась в уловах постійно, тоді як стерлядь, рибець, сом та деякі інші види траплялися рідко, поодинокими екземплярами.

Аналіз видового складу цього літо риби, уловлених у прибережних мілководних зонах як Київського так і Кременчуцького водосховищ, в осінній період, показав відсутність суттєвих відмінностей у видовому складі молоді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Horchanok AV., Prysiazhniuk N.M. Features of fish populations in the Kremenchuk and Kakhovka reservoirs: collective monograph. Riga, 2020. Part 1. 772 p.
2. Комплексна оцінка екологічного стану басейну Дніпра / Романенко В. Д. та ін. Київ: Інститут гідробіології НАНУ, 2000. 103 с.
3. Кружиліна С.В., Котовська Г.О. Кормова база риби та потенційні біопродукційні можливості водосховищ Дніпровського каскаду. Вісник Запорізького нац. університету. 2013. № 3. С. 22–31.
4. Моніторингові дослідження іхтіоценозів Кременчуцького водосховища, з оцінкою спрямованості та інтенсивності суцесійних процесів та дії зовнішніх чинників: звіт по НДР (проміжний 2012 р.): № ДР 0111U008328 / ІРГ НААН. Київ, 2012. 50 с.
5. Бузевич І.Ю. Сучасний стан промислу на дніпровських водосховищах. Рибне господарство. 2004. Вип. 63. С. 16–18.

УДК 639.3:577.4

БЛОХА Б.Р., ГОВОРУН А.Д., НЕСЕН П.В., магістранти
Науковий керівник – **ПРИСЯЖНІЮК Н.М.,** канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ОКРЕМИХ АБІОТИЧНИХ ФАКТОРІВ ТА ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ НА ПОКАЗНИКИ МОРФОМЕТРІЇ КРОВОТВОРНИХ ОРГАНІВ КОРОПА (*CYPRINUS CARPIO*)

У сучасних умовах забезпечення населення продуктами аквакультури, розробка нових технологій в рибництві можлива лише на основі використання кращих наукових досягнень. Однак, впровадження нових технологій, методів вирощування риби та засобів профілактики, може порушувати гомеостаз в організмі риби

ЗМІСТ

Honcharuk V.V., Huliaiev O.M., Zabihailo O.V., Sliusarenko A.O. The cultivation of carp fishes on rented water bodies in current conditions.....	3
Бондаренко М.О., Панчук М.В., Гоц Р.Р., Слюсаренко А.О. Вплив інтенсифікаційних заходів на кормність водойм за вирощування риби.....	4
Гаптенко В.В., Денисов С.О., Ношенко С.А., Корчак В.В., Слюсаренко А.О. Аналіз вирощування рибопосадкового матеріалу корошових видів в умовах сьогодення.....	6
Klimov O.A., Kryzhanivskiy R.O., Khomiak O.A. Technological approaches of growing carp in polyculture with herbivorous fish.....	8
Войтенко В.І., Куприш А.С., Пересада А.В., Крикливий В.С., Гриневич Н.Є. Аналіз індикації бактеріофагів у воді акваріума.....	9
Кувшинов К.С., Чохленко М.М., Козік Д.Д., Гриневич Н.Є. Принципи підтримання здоров'я риб задля ефективного управління водними ресурсами.....	10
Опарик М.М., Юрін О.А., Остапюк О.М., Россоха В.В., Гриневич Н.Є. Сталі практики ведення аквакультури, що відповідають сучасним екологічним та економічним вимогам.....	12
Рудичева М.А., Шулько О.П. Глобальне потепління антарктиди: першопричини та наслідки.....	13
Софійчук А.Ю., Халахур І.В., Щербина В.Г., Гриневич Н.Є. Якість та безпечність води під час вирощування гідробіонтів.....	15
Тарасенко Д.А., Ізбаш П.В., Нестеренко В.Є., Гриневич Н.Є. Моніторинг і оцінка здоров'я гідробіонтів, екологічного стану природних водойм кіївщини.....	17
Савва А.А., Бабань В.П. Екологічна оцінка стану малих річок м. Вінниця.....	19
Revenok O.O., Kovalenko A.V., Naumeiko V.V., Hrynevych N.Ye, Zharchynska V.S. Crustacean aquaculture: advantages, prospects.....	21
Рогозовець Т.В., Соколовський М.С., Найченко В.О., Гриневич Н.Є., Жарчинська В.С. Вплив кліматичних змін на динаміку популяцій аборигенних видів риб.....	22
Сидоренко С.В., Шулько О.П., Романішина Т.О. Використання миючих засобів та їх заміна на екологічно чисті засоби.....	23
Кравчук В.М., Бітюцький В.С. Біогенний синтез наночастинок селену та їх застосування як альтернатива антибіотикам у птахівництві.....	25
Кузьменко Ю.В., Трофимчук А.М. Особливості інкубації ікри рослиноїдних риб в умовах ТОВ «Сквираплем-рибгосп».....	27
Гаврилюк К.О., Онищенко Л.С. Виробництво біогазу та переваги його використання у вирішенні енергетичних проблем.....	28
Бровко М.В., Гнатенко І.П., Петренко Я.Ю., Контуш А.О., Куновський Ю.В. Проблеми незаконного використання водних біоресурсів.....	29
Гальчинський Д.В., Зайченко М.М., Кологойда О.Ю., Кібальникова Д.О., Куновський Ю.В. Значення та перспективи використання водних живих ресурсів в умовах сучасних глобальних викликів і сталого розвитку.....	31
Іванюта С.А., Матурелі Д.А., Титаренко В.О., Шелифіст В.М., Олешко В.П. Оптимізація технології вирощування прісноводної креветки <i>Macrobrachium rosenbergii</i> в УЗВ.....	33
Пількевич М.М., Уманець А.Р., Білий О.І., Поліщук Я.Г., Гейко Л.М. Перспективи розвитку світового виробництва риби.....	35
Павелко Д.В., Дідик І.В., Веред П.І. Шумове навантаження на довкілля та його наслідки.....	37
Рацюк С.Ю., Хілов Є.В., Гембік В.О., Гембік А.О., Олешко В.П. Використання рослиноїдних видів риб в якості біологічного меліоратора поверхневих вод.....	38
Мануйлов І.С., Щур В.І., Дем'янченко О.В., Присяжнюк Н.М. Моніторинг сучасного стану та перспективи рибогосподарського використання іхтіофауни басейну річки Дніпро.....	40